

KA HRINGNUN ZINKAWNG

Ziaktu: V.L. Malsawmdawngzuali
English Congregation School
Class-VIII Roll No-15
Section-B
Ph.no: 9366673396

Kan chhungkua chu hausa tih tur kan ni ve lova, mahse; kan neih ang tawh ah chuan kan hlim thin hle a ni. Naupang te kan la ni a, u leh nau ka nei a. Ka pa chuan a theih ang tawh kan chhungkaw chawm nan a theih ang ang a thawk ve thin ani. Mi te neih ang nei ve lo mah ila kan neih ve chhun ah chuan kan hlim thin hle. Sikul te kal vein sikul tha ah kalna tur nei ve lovin Mizo siikul ah kan kal thin a. Unau pathum kan ni a, ka u chu Siami a ni a, ka nau chu Thanpuia ani, kei hi Mapui tiin min ko thin ani. Pathianni inkhawm te hi nuam kan ti ve hle thin a, kan chhungkuain chhunginkhawm te kan inneih chhawk thin. Ka pa hi Zaia a ni a, ka nu hi Dinpui tiin an ko thin. Nu zawng zawng zinga nu zaidam ber kan ti thin. Ka pa hian kan unau leh kan thiante nen min infiam pui thin a. Inbihruksiak te leh a dang dangte kan ti thin. Kan hlim thin hle ani.

Kum te a lo ral zel a, keini unau pawh kan lo thanglian ve zel a, pawl-6 ka zir ve tawh ani, ka nau chuan pawl-4 a zir mek a, ka u chuan pawl-9 a zir mek bawh, chutianga hlim taka kan awm lai chuan ka pa hi a dam lova, ka pa damloh avang chuan pawisa kan nei lova, mi chhungkua angin kan khawsak a nuam ve si lo. Ka pa damloh avangin ka nuin hna a thawh angai a, chung hun lai chuan retheih awmzia pawh kan la hrethiam ve lo a. Ka nu leh pa rilru hah thin tur zia pawh hi kan dawn pha ve lo ani. Tichuan; ka pa chu akhua a sik a, ka nu chuan, "zing lamah rawtuai ka khawrh mai ange, I pa a dam si lova," a ti a. Mahse ka pa khawsik chu zan tirah chuan a la reh lo va. Ka nu chuan rawtuai khawrh leh loh mai a duh a. Zannah tui takin kan muhil a, zing lamah ka pa khawsik chu a lo reh a, ka nu in rawtuai a khawrh loh chuan ei tur kan nei dawn si lo a, ka pa damdawi leina tur pawh kan nei lova, rilru nuam lo tak chung chuan ka nu chuan a thiannu nen rawtuai khawrh turin min kalsan ta a.

Zing chaw ei kham ah ka pa chu sikul kan kalsan a, ka pa chuan amah chauhin In a lo nghak a, ka pu hi thingtlang lamah a unau te hnenah a zin lai a nibawh a. Ka pu chu ka pa 'Pa' ani a, in khatah kan cheng ho ani. A tir lamah khan ka lo sawi tel lova, sawi chhunzawm zel ang aw, sikul kan kal hlan chuan ka pa chu a khua asik leh a, a pum te na a lo ti em em a. Kan kawmthlangah hian ka pa nuta te pahnih an awm a, a thlang leh deuhah ka pa unaupa te pahnih an awm bawh. Chung hun lai chuan mobile phone te a awm ve lova. Laneline erawh chu mi tam vak lovin an nei ve thin. Ka pa pum na chuan ka ni te chu kan khum bul tukverh atang chuan, "Ka U, ka pum a na," tiin a ko a ko a mahse anni chu an kal duh lo ani. Chutia vawi tam tak a koh a koh hnuah chuan, kan thenawm pitar hian ka pa authawm chu hriain ka pa damlo chu nachhawkn a te a lo pe a, mahse awmzia a awm lo. Ka pa pum chu a na em em a, nachhawkn pawh chuan a ti reh thei chuang lo ani. A taksa chung kha a sahal a ni ber mai.

Hrehawm a tih em avangin tui vawt nen a lo deh sak a. A ke leh a chawn te chu sa a ti em em a. Bucket-a tui hmangin a lo chiahsak a. Ka nu lahin kan chhungkaw tan rawtuai a khawrh bawh a, tichuan; tlai dar hnih leh a channve ah sikul chu kan bang ve a, hlim em em in in lamah ka haw ani, in ka han thlen chuan ka pa chu khum ah lo thuin a nuam lo hle tih ka hmu thei nghal ani. Kan thenawm pitar chuan ka pa chu alo la awmpui a. **"Mapui, I pa hi a damlo nasa em em a, damdawinah kalpui a ngai dawn a,"** a lo ti a. Ka pa u te zuk ko vat turin min ti a, ka inthklak zo vat a, an ni chu koh turin ka tlan chhuak nghal a, ka pa Puia-te in ka thlen chuan, **"Ka Pa a damlo a, damdawinah kalpui a ngai, lo chho rawh u,"** ka ti a. Tichuan kan in lam panin ka haw leh nghal a. Ka pa puia te pawh chu an nupain insiamin hmanhmawh takin minrawn um zui nghal bawh a ni. In ka thlen leh chuan in lamah chuan kan thenawm te pawh an lo awm nual tawh a. Damdawina kal tur chuan kan insiam a. Ka pa chu a taksa a chauh tawh em avangin a kawr hak thlak tur pawn chakna anei tawh lo ani. Ti chung chuan mi dangin hak tir an tum pawhin amaha hak hram a la tum fo a. A kawr a hak zawh chuan kan kal tur chu a luak a chhuak a. Khumah muin a luak thei chuang lo a. Ka pa bulah khum sirah chuan ka thu ve reng a, ka pa puia chuan ka pa chu a tawngtai a. Tawngtai zawhah chuan a lei taksa chu chhuahsanin min kalsan ta ani. Mak ka ti lutuk a keimah hi ka zawi veka, ka tap ta hawm hawm mai ani. Ka nu leh ka unaute an awm bawh si lo. Ka nu khan kan chhungkaw tan ka pa damdawi lei nan kan unau chaw nghei hlauin bazar ah a 'rawtuai khawrh sa' chu thahnem ngai takin a zuar a. Ka pa a boral tih hi a

hre ve si lo. A rawtuai hralhna hmasa chuan ka pa bawngnhute tur lei tumin a thil zawrh lai chu kalsanin dawrah a va kal ta a.

Ka pa boral thu hi ka nuin a la hre ve si lova, kan thenawm nu hoin ka nu, bazar a rawtuai zuar lai chu chanchin hrihl turin an han zawng a. Ka nu chu bazarah a rawtuai zawrh lai nen an han hmua, *“Dinpui, lo kal rawh i haw ang,”* an ti a, ka nu chuan mak a ti em em a, a thut na laiah chuan thil zawrh an phal loh turah a ngai ani. Ka pa boral thu chu engmah an hrihl ngam lo. Tichuan ka nu chu an hruai haw a. Thenawm pa hoin ka nu rawtuai hralh bang chu an phurh haw sak a. Ka nu chu rilru chi-ai deuhin a awm a. Chutih lai tak chuan ka pa boral thu hi YMA au rinna ah an rawn puang ta a. Ka nu chu a rilru a na kher mai, mahse; a tap thei hauh lo a. Ka pa hian chhungkua hi a uap lumin rethei te mah ni ila chhungkaw hlim ber kan ni thin. Kan chhungkaw hlima chu vawi leh khatah tih chhiatin a awm a. Lungngaihna in min tuam hlup hlup ni main ka hria. Ka pa boral atangin hun a kal zel a. Chhungkaw pa ber awm ta lo chu kan retheih a zual em em a. Ka nu hi a hah thin hle a, kan ei ve awk tawk tawk thin. A chang chuan chaw leh chi chauh hmeh chang kan ngah thin ani. Retheih hi chuan chhungte pawh hian min hlau ta emaw tih mai tur hi ani a. Tlai khat chaw thlak tur nei lo te hian kan awm zing thin hle. Kan thisen zawm pui ngei te pawhin kan harsat lai pawha min puih theih loh lain kan thisen zawm pui ni miah si lo zawk te hian min khawngaihin min lainat thin a nih hi. Rilru hi a na ve duh thin asin aw. Mahni thisen zawmpui ten harsatna an tawh chang pawh a han kuangkua theih loh tawp chu.

Lalpa, Enga Tinge kan retheih bik em em? Min hmangaih ve lo ami tih te hi a awl duh thin khawp mai. Mi rethei chuan mite zah loh leh hmuhsit kan hlawh hliah hliah a. Kan retheih zia chu sawi tur tam tak a awm ani. Ka u pawhin zirna a chhunzawm thei lo a. Hna a thawh angai a, sa kg-1 pawh hi kan tan chuan vana rah ang mai hi a ni. Sa hi ka ei chak ve thei khawp mai. Hun leh kum te a lo ral zel a. Ka u chuan pasal a nei ve a . Kei pawhin kum naupang takin pasal ka nei ve baw. Ka nau thanpuia chu mi in ah te awmin hna a thawk ve thin a (*Mi awmpuia a tang anih chu*). Ka nau hi mipa taima tak a ni a, thawh hreh a nei ngai lo. Kan harsatna te pawh tlemin a lo zia chho ve zel a, chutia keimahni tawka kan hlim lai chuan ka nu hi cancer natnain a tlakbuak leh a, rilru hi a va hah zual em. Keini mi rethei tan chuan e, damloh hi a theih ve loh. Inenkawl na sen-so hi a tam ve thin si a. Mahse Pathian zarah damdawi leh damdawiin awm man te chu kan pe thei leh hram zel e. Tichuan; ka nu pawh enkawl zelin dam lam a pan zela . Mahse; dam tak tak tih erawh a awm chuang lo, a khat tawk hian damdawiin hi kan lut leh thin, rilru hi a hah zek zek thin ani, damdawi man tur pawh neih loh changah kan ngah thin. Mahse; Pathianin a mite hmangin kan mamawh tawk chu min pe ve leh thin a, a van lawmawm tak em. Pathian ropui ber rawh se!

Tichuan; ka nu pawh han zia chho in Bazar ah chawhmeh te ka U, Siami nen an zuar dun thin a. Fur lai ani a, ka U Siami hian fa pahnih a nei a, an la chhangchhe hle. A pasal in a fate lo awmin anin chahmeh a zawrhan thin a. Fur lai a nih avangin ruah a sur nasa thin hle mai. A sur a sa hnuaiah thahnemngai takin ka u chuan chawhmeh a zuar thin. Mahse dam loin ka u chuan min boral san thut mai anih chu. Ka hriat theih chinah ka U boral a ka tah nasat ang em em a ka aw rin ziate kha mak ka ti hial ani. Tichuan hunte kal zelin ka nu pawh a natna a chhuak leh thin a, kum khatah vawi-4 te damdawiinah kan lut thin.

Ka nu hi nu tuarchhel tak ani a. Ka khawngaih takzet a, a natna hi Pathian hian lak bo sak se, “Pathian chu engkim ti thei ani si a,” ka ti thin. Mahse Pathian hian kan nat te pawh hi a phal aniang tih chang ka nei thin baw. Thi lek lek hian a awm fova, amaherawh chu dam tak si hian damdawiin kan chhuansan leh thin ani.

Hun te kal zelin kei pawh ka rilru in puitlin lam te a pan chho ve zel a, nu leh pa hlut zia hi ka hriat chian phah zel thin. Mi chhungkua an nu leh pa te nena hlim taka an awm ka hmuh hian kan chhungkua hi rilruah alo lang leh thin a. Mi chhungkaw hlim ka hmuh hian ka thik fo reng ani. Eng vangin nge ka Pa kha min laksak tih leh Kan chhungkua chuan pa kan mamawh ngawih ngawih asin tih mai hi a awl duh khawp mai. Chhungkua a pa hlut zia hi min hriat chhuahtir uarh uarh a ni.

Nu leh pa te hi leia kan Pathian hmuh theiha dah an ni a, tu emaw kha anu emaw a pa emaw kha a nun dan a tha lo deuh a, a fate tan a entawntlak loh pawh ani thei. Mahse a hmuhsit tur ani lo a, a zah lo tur pawh ani baw hek lo. Kan nausen tet ata chhia leh tha kan hriat hma atang tawh a hmangaiha min kuangkua tu an ni a, kan zah hle tur ani. Chhungkaw hlut zia min hriatchian tir tu chu **Nu** leh **Pa** te hi an lo ni a.

Ka mihring pui tam tak te hi hrilh duh ka nei ve bawk a, kan hlim lai leh harsatna kan neih loh lai chuan Pathian hnena tawngtai te hi kan in thlahdah thin a. Harsatna leh manganna kan tawh chauh in Pathian kan au thin a. Kei ngei pawh hi chutiang chu ka ni ve fo thin. Pasal ka nei ve tawh ka tih kha.

Pathianin fapa duhawm tak min pe a. Naupang fel tak ani. A inhlei ngai lo a. **‘Tisuh,’** tih chu a zawm tha hle thin bawk. Mahse sikul a kal tan atang khan tlang hrileng a kai hlah mai a, a dam hlei thei ta lo. Damdawinahte kan lut a, rei fe hnuah damdawiin kan chhuahsan leh a, tichuan; sikul a kal chhunzawm ve leh a. Mahse; a chawl zing hle. Naupang dang angin infiamin pawn lam ah hian hun a hmang tam ve thei lo thin. Kum a lo kal zel a, lo lian ve zelin, a hriselna pawh in hma a sawn chho ve zel a. Zirna lamah erawh hi chuan a chak vak lem lo thung. A tuan a muang hle a. Home-work te hi a thiam zung zung thei lova. Lehkha te hi kan zir nasa ve thin ani. A rilru a chak lo em em bawk . A hnenah chuan Tawngtai thin turin ka hrilh thin a. Naupang chuan an nute thusawi hi an awih em em thin a. Vawi khat chu an exam dawn hian a lehkha zir chu a thiam hlei thei ta hauh lo a, kei lah chu ka mangang in ka fapa pawh chu a mangang hle a. **“In tihharh nan dawrah I kal ang,”** ka ti a. Kan kalkawngah chuan ka fapa chuan , **“Nu, Pathian hnenah hian ka tawngtai ziah a, lehkha thiam theihna te, ka thiam sa ka theihnhgilh loh nan te, lehkha zir peih na te min pe rawh,”** tiin ka dil thin a. Mahse *‘Pathianin ka tawngtaina a chhang ve ngai lo reng reng,’* tiin min chhang a. Chu thu ka fapa ka hmangaih em em in a sawi ka hriat chuan ka phu zawk thei nia. Ka thinlung chung hi ana ngawih ngawih a. ka Hnuk a ulh nasa ani. Ka fapa kum naupang te in a Pathianin a atawngtaina a chhang ve ngai lo anga a hriatna khan ka rilru hi a tina ngawih ngawih a. Pathian awm zia hi a rin loh ka hlau ta ani.

Tichuan; ka inggaihtuah harh ta vat a, **“Bawiha, Pathian hian Tawngtaina hi a chhang lo ngai lova. Rilru leh tih takzeta kan dil chuan Pathian hian tawngtaina hi a chhang ziah thin. Pathianin i tawngtaina a chhan I duh chuan, rilru leh tih takzeta kan dil a ngaia. Vawi leh khatah hian Ani chuan tawngtaina hi a chhang nghal vek bik lova. Zawi muangin tawngtaina thenkhat hi chu a chhang thin alawm. Tam tak pawh chhan nghal chu anei tho a,”** ka ti a. Pathian hla hmang te’n ka han hrilhfiah leh chhawng ani. Tichuan; ka fapa chu a lungawi ve thei ta chauh a. In kan haw chuan room ah lutin ka tap nghal zawih zawih a, ka rilru a na em em a.

Kan fate Pathian thu awih turin kan zirtir a. Keini, nu leh pa te pawh hian Pathian neih duh na tak tak thinlung hi kan nei vek angem le. Tawngka chauhin em ni Pathian hi kan neih le tihna rilru hi ka nei ta hial ani. Tichuan; ka tawngtai a, **“Lalpa nangmah chauh duhna thinlung min pe rawh,”** ka tih ve theih phah ta a.

Kar khat vel chu ka fapa thusawi kha ka bengah hian a cham reng a. Ka mittui koh chhuak tu tam ber ani. Ka fapa hmang khan Pathianin minrawn bia ni tlat hian ka hre ta a. Chuta tang chuan ka biak tam phah em em a. Ka tawngtai nasa hle bawk. Ka fapa hmang khan ka rinna tih chakin a awm ka ti mai a. Pathian hi a hma ai khan ka hnaih phah leh zual ta ani. Tichuan; ka fapa pawh exam leh test an neih te hian hma a sawn ve zel a. Test tur an neih te hian ziah tur ka hre lo palh ang tih hlau reng rengin, **“Ziah tur ka hre lo palh ang , nu, mi chuan entawn tur an zawnga. Kei chuan ka thiam vek,”** tiin a hlim ve thin ani. **“Bawiha, hmanah khan Pathianin ka tawngtaina a chhang ve ngai lo I tih kha I la hria em?”** ka ti a. Ani chuan, **“Aw, hria e,”** tiin min chhang a. Tichuan; **“I tawngtaina kha a lo chhang tawh asin,”** tiin ka lo sawi thei ta anih chu. Ka fapa chuan, **“Nu, engtin.”** a ti a. **“I exam naah te I test naah te tha takin I pass a. I zirlaiah te zawi muangin hma I sawn zel a. Chu chu tawngtai chhanan chu alawm,”** ka ti a. Ani pawh chu a lawm ve em em a, kei pawh ka lawm ani. Naupang rilru-ah chuan an tawngtaina te kha chhan ni nghal tura ngaihdan an nei thin a. An dilna anga chhana a awm nghal si loh avang pawh hian rinna an hlah thin mai ani. Kan theih ang tawh leh thiam ang tawkin mite angin mite angin Pathian thu kan hre tam lo pawh ani thei, kan hriat ve ang tawh kha kan fate hi hrilh ila chu tluka hlu leh tha hi a awm thei chuang dawn em mawn ni le. Kan tunlai khawvel changkawng lutuk ah hian kan fate hian Isua nei ve hman lovin mual an liam mai hi ka hlau ani. An la naupan lai hian piantharna tak tak an neih a ngai tih ka zir chhuak a. Ka fapa vang hian ka rinna hi tih ngehin a awm tih hi ka hria a. Hlawhtlinna tak tak chu Pathian ah chauh a awm ani. Hausak te ka chak ve thin alawm. Hahdam taka duhzawng neih chu kan chak vek pawh ka ring a. Chuti ang tak chuan khawsa thei viau ta ila Pathian hi kan nei angem le? tih hi kan inzawh fo atan a tha hle a. Ni tin kan ei khawp, nghei loa kan awm ve hram hram na hian, Amah min koh tamtir phah niin ka hria a.

“Ni tin kan ei khawpin chaw min pe ang che,” kan tih thin kha, Hawh u, i ring tlat ang u. Hringnun ah hian in rettheih chang leh mangan chang te a awm thin a, lungngaia indawm kun mai lovin, Pathian hnenah kan harsatna te thlen ila, Amah nen engkim kan chingfel thei ani tih hi I vawng tlat ila, chu chu hlimna thuruk hi ani.